

Swedish A: language and literature – Higher level – Paper 1
Suédois A : langue et littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Sueco A: lengua y literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Question 1 consists of two texts for comparative analysis.
- Question 2 consists of two texts for comparative analysis.
- Choose either question 1 or question 2. Write one comparative textual analysis.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La question 1 comporte deux textes pour l'analyse comparative.
- La question 2 comporte deux textes pour l'analyse comparative.
- Choisissez soit la question 1, soit la question 2. Rédigez une analyse comparative de textes.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la pregunta 1 hay dos textos para el análisis comparativo.
- En la pregunta 2 hay dos textos para el análisis comparativo.
- Elija la pregunta 1 o la pregunta 2. Escriba un análisis comparativo de los textos.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Välj fråga 1 eller 2.

1. Analysera och jämför de två texterna nedan. Analysen ska innehålla kommentarer om likheter och skillnader mellan texterna, samt vilken roll sammanhang, publik, mål och formella och stilistiska drag spelar.

Text A

Jonas Thente: Taxichauffören är en arvtagare till stenålderns tystlåtna stigfinnare

Jag äger ingen bil. Vad jag förlorar i manlighet och vittra samtalsämnen vinner jag i tid och reda pengar. Fast jag åker taxi för uppåt tusenlappen i månaden.

Så jag har med intresse följt de senaste dagarnas geografidebatt.

- 5 **Det handlar alltså om att somliga anser** att det borde ingå i en taxiförarens yrke att kunna vägen. Somliga andra tycker att adresskunskap inte behöver ingå i utbildningen, eftersom det ju finns gps-numera.

- 10 Personligen saknar jag de kulturella aspekterna av den här diskussionen. Och inte bara kulturella förresten: droskföraren är en väsentlig del av samhällskittet. När allting annat fallerar och ingenting längre känns särskilt tryggt – till exempel efter en blöt fest i obygd, säg Täby – skall man kunna lämna sin kropp och själ i tryggt förvar hos en färjkarl i skinnpaj som kör en hem utan diskussioner och förebråelser.

- 15 **I realiteten har jag två gånger blivit utskälld** av förbeställda taxichaufförer för att min adress tydligen ligger i gps-skugga. Upprörda har de pekat på sin lilla skärm och skrikit att det är mitt fel att jag tvingats stå i tjugo minuters snöslask vid en knutpunkt förtvivlat hojtande och viftande åt bilsilhuetten som krypkört genom samtliga gator i stadsdelen utom min.

Taxichauffören, i min kantstött idealiserade värld, är en arvtagare i rakt nedstigande led till stenålderns tystlåtna stigfinnare: han som på ett nästan magiskt vis leder stammen ur faran och i säkerhet. Han är den diskrete yrkesman som i alla tider kört helgon och syndare hem utan att döma.

- 20 **Det moderna London ger jag inte mycket för**, men där finns i alla fall "The Knowledge". Kunskapen. Det är alltså den närapå esoteriska kunskap som krävs av Londons legitimerade taxichaufförer för att legalt få lov att gå under beteckningen taxichaufför. "The Knowledge" handlar inte bara om att kunna alla adresser, utan också om att känna till trafikflödet under olika tider på dygnet, genvägar, vägarbeten, olycksplatser.
- 25 Att åka med en hängiven utövare av "The Knowledge" är att delta i ett motoriserat parkourrace som hittar vägar där de egentligen inte existerar. Och triumfen när allting bara smäcker och taxin stannar med ett ryck. Yrkesmannens trötta och triumfatoriska leende – som en hjärnkirurg efter en lyckad maratonoperation.

–'Ere we are then, sixpounds fifty. (Då var vi framme, det blir sex pund och femtio pence, tack.)

30 **När alla andra yrken har satsat förtroendekapitalet** på modernitetsbörsen och förlorat så hade man ändå hoppats på att taxichauffören skulle vara sist att falla. Yrkesbeskrivningen känns ju så gedigen: ta kunden från A till B utan tjafs.

35 Min mormor kompromissade med moderniteten mot slutet av sitt liv och övergick från att beställa en "droska" till en "droskbil". Hennes trosvissa "vi ringer en droskbil" förmedlade alltid känslan att allting på resan skulle ordna sig, som om hon hade åkallat en av ärkeänglarna.

40 **Det stolta tornet stod tryggt så sent som 1979**, när Ulf Lundell släppte en av sina bästa epistlar, låten "Taxi". Här sjunger han om all tänkbar jävlighet i livet och adresserar sin förtvivlan och ångest till den mest erfarna och tålmodiga biktader man kan tänka sig, den tysta taxichauffören. Det var länge sedan jag hörde den, men om jag inte har helt fel så slutar låten med den samtidigt uppgivna, trotsiga och tillitsfulla beställningen: "Kör, kör vart fan du vill".

Hade det varit i dag så hade chauffören irriterat börjat famla med gps:en.

Jonas Thente

Krönika i *Dagens Nyheter* (www.dn.se) (mars 2012) (anpassad)

Text B

DE FÖRSÖKER STOPPA UBER I STOCKHOLM! VI BEHÖVER DIN HJÄLP NU!

april 25, 2013 | Upplagt av Babba Canales

Skriv under namnsamlingen [HÄR!](#)

Uber har sedan starten i februari i år blivit väldigt omtyckt i Stockholm. Av de trettio städer runt om i världen som Uber nu finns i har vi vuxit överlägset snabbast i Stockholm. Vi är väldigt glada och stolta över detta och det har vi er Stockholmare att tacka för.

5 **Tyvärr** innebär snabb tillväxt ofta stora utmaningar. I ett försök att skydda den befintliga taxi-industrin vill myndigheterna nu avsluta Ubers närvaro i Stockholm.

Tillsynsmän identifierar Ubers förare och nekar dem det tillstånd som krävs för en tjänst som Uber – vilket gör det omöjligt för oss att fortsätta i Stockholm. Varför gör de såhär? Det är enkelt. Den befintliga taxi-industrin är stor och stark – och den vill myndigheterna skydda till varje pris.

10 Deras förklaring till detta är att tillståndet som krävs, bara ska ges till företag som kör medlemmar ur kungafamiljer eller högt uppsatta företagsledare. Vi tycker att ett sådant kvalitativt, säkert och modernt transportalternativ ska vara tillgängligt för alla – inte bara för ovan nämnda!

15 Vi möter inte bara motstånd inom byråkratin. Ute på gatorna jobbar polisen sedan några dagar på myndigheternas uppmaning med att försvåra för Ubers förare och kunder – med böter och skrämda kunder och förare som resultat. Får vi tillstånden för Ubers förare kommer trakasserierna på gatorna att sluta – och vi kan stanna kvar i Stockholm.

20 Om vi inte lyckas vända den här situationen kommer det motstånd vi möter tvinga oss avsluta Uber i Stockholm. Därför behöver vi din omedelbara hjälp med att övertyga myndigheter att begränsningar av transportalternativ inte är acceptabelt. Vi som vant oss vid att myndigheter i Stockholm värnar om innovation och ny teknologi blir både förvånade och ledsna över det som nu håller på att hända.

25 **Kom ihåg:** Myndigheternas agerande görs inte för att förbättra säkerhet eller kvalitet för konsumenterna. De agerar för att hindra innovation och skydda ledande taxibolag – vilket skadar individuella förare och riskerar att vi blir tvungna att stänga ner Uber i Stockholm.

Såväl kunder och förare har tagit Uber till sina hjärtan och det är nu upp till oss alla att se till att relevanta myndighetsrepresentanter förstår vad effekten blir av deras agerande. Vi tror att de kommer lyssna och förstå oss om många Stockholmare visar vad de tycker. Det här kan du göra för att hjälpa till:

30 **AGERA NU!**

1. Skriv under namninsamlingen [HÄR!](#)
  2. Twittra och sprid kampanjen [HÄR!](#)
  3. Kontakta beslutsfattarna och be dem **SLUTA TRAKASSERA UBER PÅ GATORNA OCH GODKÄNN TILLSTÅNDEN OMEDELBART!** Klicka [HÄR](#) för att se namn och kontaktuppgifter till några av dem!
- 35

#UberSthlmLove
Robin, Martin, & Babba
supportstockholm@uber.com

Anpassad från <http://newsroom.uber.com/stockholm> (25 april 2013)

2. Analysera och jämför de två texterna nedan. Analysen ska innehålla kommentarer om likheter och skillnader mellan texterna, samt vilken roll sammanhang, publik, mål och formella och stilistiska drag spelar.

Text C

JAG SITTER LÄNGST bak och ser ut genom fönstret. Bussen tar mig längre och längre in i landet, mil efter mil. Åker förbi snöig skog, skog och skog, ett jaktorn, skog, skog, skog, nedlagd industri, någon slags järnverk eller sågverk, och sen skog, skog, skog och åter skog. Åker förbi en skylt: DEPPIS. Det är tydligen en by, bestående av några små trähus på rad.

- 5 Likaså GRÅTRÄSK. Nu mörknar det långsamt, det blir allt svårare att urskilja någonting utanför fönstren och till slut är det avstigning för byte till Inlandsbussen. Det är bara jag och en gubbe i orange jaktmössa kvar, vi kliver av och bussen släcker ner och kör iväg. Kylan går rakt igenom mina stövlar. Jag tar upp mobiltelefonen, men det är ingen mottagning. Gubben och jag står tysta bredvid varandra vid stolpen och väntar och väntar och väntar.

- 10 Ett knirrande ljud hörs i mörkret. Plötsligt ur ingenstans dyker det upp en krum tvåhundraårig tant på en spark. Hon hämtar upp gubben som sätter sig på sparken och knirrande försvinner de in i mörkret igen.

Tänk om jag gick av på fel plats? Ska jag bara stå här och glo i hundra år eller ska jag leta reda på något hus och fråga? Snart är det natt. Det var ju flera år sen jag var hos Lotta sist och då

- 15 kom hon ju och hämtade mig på flygplatsen. Jag har bergis missförstått?

När jag helt förlorat känslan i vänsterfoten kommer en liten färgglad buss som tvärstannar vid hållplatsen. Jag haltar in och sätter mig längst fram. Med AC/DC på högsta färdas jag längre och längre in i Norrlands djupaste inland.

Grejer jag inte gillar:

- 20 1. Sura gubbar.
2. Åka utanför tullarna.
3. Leka hemtjänst utan betalning.

1. Check.

2. Check.

- 25 3. Check.

[...]

– Jaha, du Jocke, hur är det att bo i Missångerträsk då?

– Jovars.

– Men är det inte lite folktomt? Blir du inte galen av att bara gå omkring, alltså vad gör man på helgerna? Här finns det väl inte ens en pub?

- 30 – Man kan ju alltid gå på Paltbingo i Abborrträsk.

Är han allvarlig?

– Jaha... Är det okej om jag tänder en cigg?

– Nej.

– Har du några syskon?

- 35 – Nej. Bara morsan och farsan.

– Bor de också här?

- Nej, de bor inne i samhället.
– Samhället? säger jag och skrattar.
– Ja. Vad är det som är så kul med det?
- 40 – Nä, men samhället, är det fem hus på rad då eller?
Han svarar inte.
Strålkastarna lyser upp granarna som svischar förbi. De ser ut som stora vita spöken. Fan, det var dumt att skämta om samhället. Det är ju liksom hans liv. [...]
Vi kör förbi KURRAVAARA-skylden.
- 45 – Varför står det på finska?
– Samiska.
– Jaha.
Det kryper i hela kroppen. Pratsam som en sten.
– Jaha. Samiska. Har ni mycket problem med samer här uppe?
- 50 – Vad sa du?
– Alltså, är det mycket bråk om tomtgränser och sånt där som det brukar vara tjafs om?
– Vad vet du om samer egentligen, Nadja?
– Inte mycket, jag tänker mest att det är några gubbar i knasig mössa och omoderna glasögon som står och är jätteupprörda över något helt obegripligt i ABC-nytt.
- 55 – Är du så där dum i huvudet på riktigt eller spelar du bara?
– Men, ursäkta så mycket då.

När jag hoppar ur bilen vid Räckeborgsgården trycker Jocke gasen i botten och kör iväg på en gång utan att ens svara på mitt tack för skjutsen. Gud vilken sur typ.

Martina Haag, Ur *Glada hälsningar från Missångerträsk!* (roman) (2011)

Text D

Ett vitt äventyr i hjärtat av Swedish Lapland

GÄLLIVARE-

Gällivare ligger inbäddat i meterdjup snö hela vintern och är så nära som ett snöbollskast från alla upplevelser naturen erbjuder, På längden, utför och mitt i.

Det är gångavstånd till fjället Dundret och de åtta topparna från centrum av Gällivare. Runt samhället finns miljals av spår för den som vill upptäcka naturen på längdskidor eller göra som världseliten, fila till formen inför vinterns alla lopp. För den som hellre kastar sig utför har både skid- och snowboardåkaren skönt puder, pistade nedfarter och snowpark.

– Vi garanterar snö hela vintern, vilket är något av det bästa med Gällivare. Dundret är otroligt tillgängligt och det är nära till shopping och andra aktiviteter vilket gör att vi alltid kan erbjuda våra gäster en mängd olika upplevelser, säger Tommy Niva, VD på Dundret.

Norrskan ses ofta dansa över Gällivare och ljusfenomenet på himlavalvet lämnar ingen oberörd. Gällivare erbjuder en mängd olika äventyr där norrsken, kritvit snö och frisk luft är några ingredienser. Följ med på skotertur, ta plats bakom ivriga draghundar eller njut vildmarken från hästens trygga rygg. Det finns även möjlighet att följa med på en vandring i Stora Sjöfallets nationalpark där den storslagna naturen är otroligt vacker. Här finns naturrummet Laponia som är ett nybyggt besökscentrum där man får lära sig mer om världsarvet Laponia och den samiska kulturen. Här andas den karga naturens historia och tradition bland glaciärer, fjäll och oändliga myrar.

– Under vintern kan turisterna boka in guidade turer där de får uppleva världsarvet, den samiska kulturen och det som naturen har att erbjuda, säger Kristin Nilsson, Naturumföreståndare.

Efter en dag ute i den friska, krispigt kalla luften passar det perfekt med en varm bastu innan middag och en skön natts sömn. Gällivare erbjuder boende i flera olika former – från det enklare, rustika till mycket hög kvalitet, som till exempel Quality Hotel & Resort Lapland där design och nytänkande skapar en internationell känsla för den kräsne.

a part of
Swedish Lapland®

Gällivare Lapland

Swedish Lapland Magazine (2015)